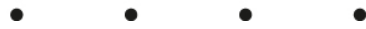

College Zorg Opleidingen

Rapportage kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksgegevens van de branche- Geboortezorg 2018

Datum mei 2019

Versie 1.2

Auteur S. Terheggen
Beheerder document S. Terheggen
Datum vastgesteld: mei 2019
Vastgesteld door: J. Deggens (directeur-bestuurder)

Aantal pagina's 5

Aanleiding

Als resultante van het convenant dat in de jaren '80 gesloten werd tussen de ministeries van OC&W en VWS en de brancheorganisaties in de zorgsector, berust de verantwoordelijkheid voor de branchegerichte opleidingen bij de brancheorganisaties. SO-VVT was de systeemeigenaar van de erkenningsregeling opleidingen branche verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg en de kraamzorg. In 2016 is dit overgedragen aan de Brancheorganisatie Geboortezorg (Bo-geboortezorg). Tot en met 2015 voerde Calibris Advies (CA, voorheen Calibris Contract, CC¹) de erkenningsregelingen uit. Vanaf januari 2017 voert het College Zorgopleidingen (CZO) de erkenningsregelingen uit voor Bo-Geboortezorg.

Aanpak

Ten behoeve van de rapportage heeft het CZO een monitor uitgezet onder de 13 opleidingsorganisaties van de branche-erkende opleidingen Kraamverzorgende. De uitkomsten van de monitor, kwantitatief en kwalitatief en de afgegeven erkenningen zijn in deze rapportage terug te vinden. Alle enquêteformulieren zijn door de aangesloten organisaties teruggestuurd.

¹ Calibris Contract en delen van Calibris zijn inmiddels samengegaan tot Calibris Advies.

1. Verkorte Kraamzorgopleiding

Resultaten monitor 2018

In 2018 hebben 13 opleidingsinstituten een (her)-erkenning voor de opleiding verkorte opleiding tot Kraamverzorgende ontvangen. Eén opleidingsorganisatie heeft een eerste erkenning aangevraagd. Twee opleidingsorganisaties hebben voor een andere variant van de opleiding tot Kraamverzorgende een eerste erkenning aangevraagd. Deze opleiding kent 3 varianten variant A, variant B en variant C. Van de 13 opleidingsinstituten zijn er 2 die alle varianten aanbieden, 2 bieden variant A en C aan en 9 bieden alleen de C-variant aan. De B variant wordt maar 4 keer aangeboden. Ter vergelijking: in 2017 hadden zeven opleidingsinstituten een her-erkenning voor de opleiding verkorte opleiding tot Kraamverzorgende ontvangen. Drie opleidingsorganisaties hadden een eerste erkenning aangevraagd. Maart 2019 zijn de 13 opleidingsorganisaties benaderd om een aantal kwantitatieve gegevens van de verkorte kraamopleiding aan te leveren. Tussen maart en eind mei zijn de aangeleverde gegevens verwerkt. Daarnaast is hen gevraagd ontwikkelingen in de sector te beschrijven. Alle enquêtes zijn goed ingevuld retour ontvangen.

Kwantitatieve gegevens 2018

Het aantal groepen dat gestart is met de opleiding is zeer sterk gestegen: 195%. Hetzelfde geldt voor het aantal deelnemers: van 406 in 2017 naar 763 in 2018 dat is een stijging van 87%.

In de onderstaande tabel zien we de in- en uitstroomgegevens van de verschillende varianten. Daarnaast is het fenomeen van "groepen die over het jaar heen getild worden" de verklaring van het verschil tussen het aantal starters en het aantal gediplomeerden samen met het aantal deelnemers dat gestopt is met de opleiding.

Tabel 1: in-uitstroomgegevens

	Kraamvariant A	Kraamvariant B	Kraamvariant C
	Bijscholingsvariant voor verzorgenden	Verkorte opleiding gericht studenten met een zorgachtergrond	Studenten zonder zorgachtergrond
Aantal groepen in company	9	3	10
Aantal groepen open inschrijving	10	3	47
Aantal deelnemers die gestart zijn met de opleiding	102	26	635
Aantal deelnemers die geslaagd zijn voor de opleiding*	80	0	237
Aantal deelnemers die gestopt zijn met de opleiding	10	4	62
Aantal samenwerkende praktijkleerplaatsen	30	6	128
Aantal groepen die zullen starten in 2019	7	1	33

*Het aantal deelnemers dat een diploma heeft behaald is inclusief een overloop vanuit 2017.

Daar waar 0 is ingevuld zijn geen gegevens bekend.

Tabel 2: ontwikkelingen over de jaren 2012-2018 in totalen

Kraam (alle varianten)	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal gestarte groepen	82	42	15	14	9	3	22
Aantal deelnemers die gestart zijn met de opleiding	763	406	299	161	140	125	390
Aantal deelnemers die geslaagd zijn voor de opleiding	317	214	147	108	91	25	276
Aantal deelnemers die gestopt zijn met de opleiding	86	30	21	0	24	4	52
Aantal samenwerkende leerbedrijven	164						
Aantal groepen die zullen starten in 2019	41						

Kwalitatieve gegevens

In de monitor is naast vragen m.b.t. de kwantitatieve gegevens ook input gevraagd over de ontwikkelingen in de sector: "Welke ontwikkelingen in de branche signaleert u die van invloed (kunnen) zijn op het opleidingscurriculum en het beroep/de functies die op basis van de betreffende opleiding uitgeoefend worden?"

Tekorten op de arbeidsmarkt

- Er is een tekort aan kraamverzorgende en op korte termijn blijven de tekorten ook binnen de branche Geboortezorg (drie keer benoemd) te verwachten. Kraamorganisaties hebben moeite met het vinden van goed gekwalificeerd personeel en zij willen graag andere scholingsvarianten.
- Om zowel het vak aantrekkelijk te houden, als te zorgen dat de kraamverzorgenden over de juiste competenties en vaardigheden beschikken, lijkt het een goede ontwikkeling om kraamverzorgenden op verschillende niveaus op te leiden. Hierbij wordt gedacht aan het creëren van doorgroei mogelijkheden waarbij kraamverzorgende zich kunnen verdiepen in high risk care.
- Door de krapte op de arbeidsmarkt zijn instellingen op zoek zijn naar 'snelle' en goedkope oplossingen voor het vullen van hun vacatures. Door het aanbieden van de branche opleiding variant C en de daartoe behorende criteria kunnen we niet concurrerend zijn omdat er (niet erkende) opleiders op de markt zijn die dezelfde opleiding sneller en goedkoper aan kunnen bieden.
- Het is onduidelijk wat de krapte op de arbeidsmarkt en de kans op onvoldoende kwalitatieve zorg voor invloed heeft op de zorgvragers. Welke rol kan zorgtechnologie hierin spelen?

Arbeidsomstandigheden

- Er zijn zorgen over het verplicht stellen binnen de branche Geboortezorg over de mbo 3 opleiding met een uitstroom tot kraamverzorgende.
- Op dit moment is er veel vraag vanuit het werkveld om kraamverzorgenden op te leiden. Het knelpunt wordt geconstateerd dat pas gediplomeerden van de reguliere opleiding verzorgende IG een fulltimebaan willen of gaan door studeren maar niet voor de branche kiezen. Het garanderen van kwalitatief goede zorg kan daarmee in het gedrang komen.
- Instellingen willen graag opleiden maar vinden moeilijk de juiste kandidaten. Er wordt inmiddels wel meer opgeleid (twee keer benoemd) maar er is ook een zeer grote uitstroom. Men houdt de kraamverzorgende moeilijk vast. Arbeidsomstandigheden zijn zeker van invloed.
- Minder instroom vanuit de BOL (jongere studenten) in verband met de werktijden en het salarisverschil met de ouderenzorg
- Door de tekorten zal van de (kraam)zorgorganisaties ook een grote mate van flexibiliteit en creativiteit gevraagd worden om de werknemers te behouden voor de kraamzorg.

Ontwikkelingen m.b.t. opleiden

- Men gebruikt de sectorgelden waardoor er wat meer ruimte komt om op te leiden.
- Meer samenwerking met diverse partners zoals b.v. de gemeenten en UWV is nodig om trajecten te realiseren met zij-instromers.
- KCKZ wordt een steeds meer de eigenaar van de kwaliteit op de werkvloer. Bijna elke kraamzorginstelling gebruikt hun protocollen, registreert haar medewerkers en werkt volgens de visie van KCKZ.
- Geboortezorg is ketenzorg waarin verschillende professionals betrokken zijn bij de zorg rond zwangerschap, geboorte en kraamperiode. De belangrijke ketenpartners voor de kraamverzorgenden zijn de partners binnen het VSV (verloskundig, ziekenhuis) maar ook de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en, in de toekomst, wijkteams. Om deze samenwerking optimaal te laten verlopen is ook hiervoor extra aandacht nodig in de opleiding van al deze professionals. Hierbij kan worden gedacht aan praktijkuren met andere disciplines.
- Veel nieuwe kraamzorginstellingen die niet allemaal dezelfde kwaliteitseisen hanteren. Gemerkt dat het niveau van de nieuwe cursisten ook niet altijd voldoende is waardoor er meer uitstroom tijdens de opleiding is. Als opleiding adviseren we nu om bij de intake een

aantal standaarden aan te houden (b.v. niveau Nederlandse taal) en zo nodig kunnen ze bij ons niveau testen laten afnemen.

- Uit het visiedocument van het Kenniscentrum Kraamzorg (KCKZ) blijkt dat de complexiteit van de zorg toeneemt waardoor er meer specialistische kennis van de kraamverzorgende nodig is zoals het kunnen uitvoeren van verpleegtechnische handelingen en psychosociale begeleiding. Dit vergt differentiatie op niveau en aanpassing van de opleidingsstructuur van de kraamzorgopleiding.
- Veranderingen in de zorg zijn gerelateerd aan de zorgproblematiek thuis.
- Digitaal zorgdossier/kraamwijzer
- Door de tekorten zal van de zorgverleners nog meer flexibiliteit en creativiteit gevraagd worden.
Dit vraagt aandacht in de opleiding en bijscholing die de zorgverlener volgt/ gaat volgen.
- Momenteel worden er, in onze omgeving, telkens meer multicultureel personeel aangetrokken. Gezien de startkwalificatie zijn dit vaak zorgleerlingen die in de theorie extra veel aandacht nodig hebben, maar op de werkvloer snel tot bloei komen.
- Er komen steeds meer kleine zelfstandigen in de Kraam die samenwerken in zogenaamde maatschappen. Ook zij willen nieuwe collega's opleiden en willen erkend worden als leerbedrijf.
- Vanuit kraamzorg organisaties is er behoefte aan VIG opgeleide medewerkers met uitstroom kraam.
- Door de tekorten zal van de (kraam)zorgorganisaties ook een grote mate van flexibiliteit en creativiteit gevraagd worden om de werknemers te behouden voor de kraamzorg.
- Meer behoefte aan maatwerk. Opleiding A zal in de toekomst meer nodig zijn. Ook wij gaan die waarschijnlijk aanbieden in 2020.
- Mondige ouders; daarom zullen omgaan met conflicten en onderhandelingstechnieken een onderwerp worden die aandacht nodig heeft in het curriculum
- We zitten als opleidingsinstelling momenteel vast aan de instroomeisen zoals een minimum leeftijd van 21 jaar en een duur van 12 maanden in de C-variant. Kan hier flexibeler van afgeweken worden?
- Wij hebben gezien het aanbod van de Geboortezorg Academie te veel concurrentie voor het aanbieden van een groep in de regio Haaglanden. Wij hopen nog 1 groep te kunnen starten...
- Het aantal leerbedrijven waar wij voor opleiden zal na en omstreeks 15 á 20 zijn. We maken alleen een overeenkomst op bij maatgroepen. De rest is open inschrijving.
- We zien erg uit naar het nieuwe kwalificatiedossier voor de brancheopleiding!